

[Kaj Andresen.]

står bag bestræbelserne for at sikre den aftalte udgiftsramme. Men når dette er sagt, er der også grund til at gøre opmærksom på, at en del af udgiftsposterne afhænger af et skøn, og skønnet i sommer kan vise sig ikke at holde. På lovbundne områder kan administrationen ikke indrette udgifterne efter ønske eller skøn. Hvis tilgangen af folkepensionister i årets løb viser sig større end skønnet, eller hvis der er læst flere timer af flere lærere ude omkring i landets skoler end beregnet, må staten ud med pengene hertil. Ingen finansminister kan trylle disse udgifter væk. Måske kan lavere udgifter på andre poster delvis opveje eventuelle merudgifter, så rammen alligevel holder, og vi er tilfreds med finansministerens erklæring om, at dette tilstræbes.

Det er i forbindelse med drøftelserne af statsfinanserne meget værdifuldt, at den økonomiske halvårsoversigt er fremkommet samtidig med finanslovsforslagets fremsættelse. Den kan derved indgå såvel i forhandlingerne her i salen som ved gennemgangen i finansudvalget. Om selve oversigten vil jeg gerne sige et par ting.

Det ville af hensyn til den anvendelse, der såvel i pressen som her i tinget gøres af oversigtens tal, være værdifuldt, om man ved opgørelse af statens indtægter og udgifter brugte samme opstilling, som finanslovsforslaget anvender, eller i det mindste gennem en kode gjorde det muligt for almindelige dødelige at finde frem til direkte sammenlignelige størrelser. Forskellen i opstilling giver anledning til både misforståelser og misbrug.

I den økonomiske oversigt er f. eks. statens drifts- og anlægsudgifter opgjort til ca. 9.600 mill. kr. I forslaget til finanslov er tallet 9.800 mill. kr. En lignende forskel optræder i indkomsttallene. Overskuddet på drift og anlæg er henholdsvis 663 mill. kr. og 612 mill. kr. med en tilsvarende forskel i kapitalbudgettets underskud. Man har derfor også bemærket, at i debatten om finanslovsforslaget både her og i pressen anvendes om størrelsesordenen af budgetstigningen tal lige fra de reelle ca. 1.000 mill. kr. til 1.200, 1.300 eller 1.400 mill. kr. eller endnu mere. Man kan jo nå højt, når man anvender de mindste tal for indeværende og

de største for næste år. Det omvendte har jeg mærkværdigt nok ikke set eksempler på. Af hensyn til en redelig og saglig debat vil det være rimeligt, at de forskellige opstillinger ikke giver anledning til fejlvurderinger, og jeg vil henstille, at man i fremtiden søger forholdet ændret på den ene eller den anden måde. Jeg ville endda sætte pris på, om der til finansudvalgets brug ved forslagets gennemgang udarbejdedes en sammenlignelig oversigt for hovedposterne.

Men selv med de korrekte tal ved hånden må det erkendes, at en budgetstigning i forhold til indeværende års forbrug på ca. 1 milliard kr. er et stort spring. Budgettet er betegnet som et rekordbudget med en rekordstigning. Det første er rigtigt, det har ethvert nyt budget været gennem en lang årrække. Det sidste er ikke ganske sikkert. I sandhedens interesse bør det her anføres, at udgiftsstigningen for staten fra 1960-61 til 1961-62 var ca. 1.500 mill. kr. Fra 1961-62 til 1962-63 var den ca. 1.000 mill. kr., altså det samme som budgettet i år. Det sidste tal er jo endda kun nået ved de særlige besparelser, der har fundet sted i indeværende år.

Som sagt er der en betydelig stigning på finanslovsforslagets udgiftsside, og jeg finder slet ikke anledning til at reducere omfanget af de problemer, det indebærer, når statens udgifter vokser så voldsomt. Men det forekommer mig alligevel, at de af forslaget kritikerer, der blot fæster sig ved budgettets højde eller stigningens størrelse, kommer lidt for let til påstanden om, at her ser man, hvorledes regeringen blot lader udgifterne vokse.

Jeg tænker her på den kritik, som især er kommet til orde fra konservativ side, hvor man hævder, at udgiftsstigningen er udtryk for, at regeringen ikke har villet drage konsekvenserne af sommerens forlig og derfor heller ikke villet foretage de nødvendige besparelser i budgettet. Dette kan kun siges, når man alene bedømmer slut-tallene og ikke foretager en virkelig gennemgang af de enkelte poster. Det er jo oplyst, at regeringen har foretaget reduktioner i de enkelte styrelser oprindelige forslag. Jeg citerer, hvad den højtærede finansminister sagde ved lovforslagets fremsættelse — Folketingstidende sp. 1383; ministeren siger her: